Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prednesené 21. marca 2024[1]

Vec C-793/22

Biohemp Concept SRL
proti
Direcția pentru Agricultură Județeană Alba

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Curtea de Apel Alba Iulia (Odvolací súd Alba Iulia, Rumunsko)]

„Prejudiciálne konanie – Spoločná poľnohospodárska politika – Nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 a 1308/2013 – Pestovanie konopy – Pojem poľnohospodárska plocha – Vylúčenie pôdy, na ktorej sa nachádzajú agro-zootechnické stavby alebo zariadenia, ktoré slúžia na účely poľnohospodárskej výroby – Zákaz pestovať konopu pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch – Zvýšenie hladiny kanabidiolu (CBD) v konope – Ochrana verejného zdravia“

1. Pestovanie konopy je v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“) povolené s obmedzeniami, ktorých cieľom je zaručiť, aby sa vysievali len odrody, ktoré vzhľadom na nízku hladinu psychoaktívnych kanabinoidov, ktoré obsahujú, nie sú vhodné na výrobu marihuany a iných podobných omamných látok.

2. V tomto prejudiciálnom konaní má Súdny dvor rozhodnúť o zlučiteľnosti opatrenia prijatého rumunskými orgánmi, ktoré bráni pestovaniu konopy v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponického systému, s právom Únie.

[1] Jazyk prednesu: španielčina.

I. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Nariadenie (EÚ) 1307/2013 [2]

3. V odôvodnení 28 sa uvádza:

„Pokiaľ ide o konop[u], mali by sa zachovať osobitné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že sa medzi plodinami, na ktoré možno poskytnúť základnú platbu, nebudú skrývať nelegálne plodiny, čím by sa poškodzoval trh s konop[ou]. Platby by sa teda mali naďalej poskytovať iba na plochy, na ktorých boli vysiate odrody konop[y], ktoré poskytujú určité záruky vzhľadom na jeho obsah psychotropných látok.“

4. Článok 4 s názvom „Vymedzenie pojmov a súvisiace ustanovenia) znie:

„1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

c) ‚poľnohospodárska činnosť‘ je:

   i) produkcia, chov alebo pestovanie poľnohospodárskych výrobkov vrátane zberu, dojenia a rozmnožovania zvierat, a chovu zvierat na poľnohospodárske účely,

   …

d) ‚poľnohospodárske výrobky‘: sú produkty, s výnimkou produktov rybárstva, uvedené v prílohe I k zmluvám a bavlna;

e) ‚poľnohospodárska plocha‘ je akákoľvek plocha, ktorú zaberá orná pôda, trvalý trávny porast a trvalé pasienky alebo trvalé plodiny;

f) ‚orná pôda‘ je pôda obrábaná na pestovanie plodín alebo plocha vhodná na pestovanie plodín, ale ležiaca úhorom vrátane plochy vyňatej z produkcie v súlade s článkami 22, 23 a 24 nariadenia (ES) č. 1257/1999, s článkom 39 nariadenia (ES) č. 1698/2005 a s článkom 28 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o pôdu v skleníkoch, alebo pod trvalými alebo mobilnými krytmi;

…“

5. Článok 32, nazývaný „Aktivácia platobných nárokov“, stanovuje:

„1. Podpora v rámci režimu základných platieb sa poskytuje poľnohospodárom po aktivácii platobného nároku na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, v členskom štáte, v ktorom bol pridelený, prostredníctvom nahlásenia v súlade s článkom 33 ods. 1…

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 608).

2. Na účely tejto hlavy je ‚hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu‘:

a) akákoľvek poľnohospodárska plocha podniku vrátane plôch, ktoré neboli k 30. júnu 2003 v dobrom poľnohospodárskom stave v členských štátoch, ktoré k Únii pristúpili 1. mája 2004 a ktoré sa pri pristúpení rozhodli uplatňovať režim jednotnej platby na plochu, ktorá sa využíva na poľnohospodársku činnosť, alebo ak sa plocha využíva aj na nepoľnohospodárske činnosti, je plocha, ktorá sa využíva prevažne na poľnohospodárske činnosti;…

…

3. Na účely odseku 2 písm. a):

a) ak sa poľnohospodárska plocha podniku využíva aj na nepoľnohospodársku činnosť, takáto plocha sa považuje za plochu využívanú prevažne na poľnohospodársku činnosť v prípade, že sa poľnohospodárska činnosť môže vykonávať bez toho, aby ju intenzita, povaha, trvanie a časové rozvrhnutie nepoľnohospodárskej činnosti významne obmedzovali;

b) členské štáty môžu vypracovať zoznam plôch, ktoré sa využívajú prevažne na nepoľnohospodársku činnosť.

Členské štáty stanovia kritériá na vykonávanie tohto odseku na svojom území.

4. Plochy sa považujú za hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, iba ak zodpovedajú vymedzeniu pojmu ‚hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu‘ po celý kalendárny rok, s výnimkou prípadu vyššej moci alebo výnimočných okolností.

…

Plochy využívané na pestovanie konop[y] sa považujú za hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, len ak obsah tetrahydrokanabinolu používaných odrôd nepresahuje 0,2 %.“

2. Nariadenie (EÚ) č. 1308/2013 [3]

6. Podľa článku 1 s názvom „Rozsah pôsobnosti“ tohto nariadenia:

„1. Týmto nariadením sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, to znamená so všetkými výrobkami uvedenými v prílohe I k zmluvám s výnimkou produktov rybolovu a akvakultúry definovaných v legislatívnych aktoch Únie o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry.

2. Poľnohospodárske výrobky vymedzené v odseku 1 sa rozdeľujú do týchto sektorov uvedených v príslušných častiach prílohy I:

…

h) ľan a konop[a], časť VIII;

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671).

…“

7. V časti VIII prílohy I, nazývanej „Zoznam výrobkov uvedených v článku 1 ods. 2“, je uvedené „prav[á] konop[a] (*Cannabis sativa L.*)“ s číselným znakom KN 5302.

8. Článok 189, nazývaný „Dovoz konop[y]“, stanovuje:

„1. Tieto výrobky možno dovážať do Únie, iba ak sú splnené tieto podmienky:

a) surov[á] prav[á] konop[a], na ktor[ú] sa vzťahuje číselný znak KN 5302 10 00 a ktor[á] spĺňa podmienky ustanovené v článku 32 ods. 6 a v článku [35] ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013;

b) semená odrôd konop[y] určené na siatie, na ktoré sa vzťahuje číselný znak KN ex 1207 99 20 a ku ktorým je priložený dôkaz, že hladina tetrahydrokanabinolu príslušnej odrody neprekračuje hladinu stanovenú v súlade s článkom 32 ods. 6 a článkom 35 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013;

c) konopné semená na iný účel ako siatie, na ktoré sa vzťahuje číselný znak KN 1207 99 91 a ktoré dovážajú len dovozcovia oprávnení členským štátom, aby sa zaistilo, že takéto semená nie sú určené na siatie.

2. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté reštriktívnejšie pravidlá, ktoré členské štáty prijali v súlade so ZFEÚ a povinnosťami podľa Dohody WTO o poľnohospodárstve.“

B. Rumunské právo

1. Zákon č. 18/1991 o pôdnom fonde[4]

9. Článok 2 písm. a) tohto zákona stanovuje:

„Podľa svojho účelu sa pozemky delia na tieto druhy:

a) poľnohospodárska pôda:

– produkčná poľnohospodárska pôda – orná pôda, vinice, ovocné sady, viničné a ovocné škôlky, chmeľnice a morušové sady, pasienky, lúky, skleníky, fotovoltické skleníky, fóliovníky a iné podobné systémy,

– pôda s lesným porastom, ak nie je súčasťou lesnej výsadby, zalesnené pasienky;

– pozemky, na ktorých sa nachádzajú agro-zootechnické stavby a zariadenia, akvakultúrne a melioračné zariadenia, technické a poľnohospodárske obslužné cesty, plošiny a skladiská slúžiace potrebám poľnohospodárskej výroby;

– neprodukčné pozemky, ktoré možno upraviť a využívať na poľnohospodársku výrobu.“

[4] Legea nr. 18/1991, din 19 februarie 1991, a fondului funciar (zákon č. 18/1991 z 19. februára 1991 o pôdnom fonde) (Monitorul Oficial al României, časť I, č. 1, z 5. januára 1998) v znení neskorších zmien (ďalej len „zákon č. 18/1991“).

2. Zákon č. 339/2005 [5]

10. V súlade s článkom 12:

„1. Pestovanie rastlín obsahujúcich látky, ktoré podľa vnútroštátnych právnych predpisov podliehajú dohľadu, je povolené len v prípade, že sa spracúvajú na technické účely, na získavanie stoniek, vlákien, semien a oleja, na lekárske a vedecké účely a len na základe povolenia Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale [ministerstvo poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja vidieka (Rumunsko)] vydaného prostredníctvom krajských riaditeľstiev pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka alebo Riaditeľstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka mesta Bukurešť na základe ročných odhadov stanovených v súlade s ustanoveniami článku 42 ods. 1 písm. e) tohto zákona a vykonávacími pravidlami k tomuto zákonu.

…

4. Oprávnení pestovatelia konopy a ópiového maku sú povinní vysievať na svojej pôde len semená odrôd registrovaných v Úradnom katalógu odrôd a hybridných plodín Rumunska alebo v katalógoch Európskych spoločenstiev, ktoré boli vyrobené v zariadeniach, ktoré schválilo ministerstvo poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja vidieka prostredníctvom územných orgánov pre kontrolu a certifikáciu osív.“

3. Vykonávacie pravidlá k zákonu č. 339/2005 [6]

11. V článku 4 ods. 5 písm. b) týchto vykonávacích pravidiel sa uvádza:

„O vydanie povolenia na pestovanie rastlín obsahujúcich omamné a psychotropné látky na využitie v priemysle a/alebo potravinárstve, vo vedeckej alebo technickej oblasti alebo na výrobu osiva musia pestovatelia požiadať krajské riaditeľstvá pre poľnohospodárstvo alebo Riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo mesta Bukurešť. K žiadosti je potrebné priložiť nasledujúce dokumenty v origináli a v kópii v závislosti od účelu povolenia:

…

b) list vlastníctva, zápisnice alebo osvedčenia o držbe alebo iné listiny, ktoré preukazujú oprávnené užívanie poľnohospodárskej pôdy;

…“

[5] Legea nr. 339 din 29 noiembrie 2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope (Monitorul Oficial al României, časť I, č. 1095, z 5. decembra 2005) (zákon č. 339 z 29. novembra 2005 o právnom režime omamných a psychotropných rastlín, látok a prípravkov; ďalej len „zákon č. 339/2005“).

[6] Normele metodologice din 22 decembrie 2006 de aplicare a prevederilor Legii nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope (vykonávacie pravidlá z 22. decembra 2006 k ustanoveniam zákona č. 339/2005 o právnom režime omamných a psychotropných rastlín, látok a prípravkov), ktoré boli schválené uznesením vlády č. 1915/2006 (Monitorul Oficial al României, časť I, č. 18, z 11. januára 2007), v znení zmien. Ďalej len „vykonávacie pravidlá k zákonu č. 339/2005“.

II. Skutkový stav, spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

12. Dňa 14. januára 2021 Biohemp Concept SRL (ďalej len „Biohemp“) požiadala Direcția pentru Agricultură Județeană Alba (Krajské riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo Alba, Rumunsko; ďalej len „krajský orgán“) o vydanie povolenia na pestovanie konopy (*Cannabis sativa L.*) na ploche 0,54 ha.

13. Dňa 27. januára 2021 krajský orgán vydal povolenie len na plochu 0,50 ha. Naopak ho odmietol vydať na zvyšnú plochu 0,04 ha, lebo nešlo o poľnohospodársku pôdu, ale o stavbu určenú na agro-zootechnické účely, ktorá nespĺňala požiadavky stanovené v článku 4 ods. 5 písm. b) vykonávacích pravidiel k zákonu č. 339/2005.

14. Biohemp podala proti rozhodnutiu z 27. januára 2021 sťažnosť, ktorú krajský orgán 17. februára 2021 zamietol.

15. Dňa 13. apríla 2021 Biohemp podala na Tribunalul Alba (Vyšší súd Alba, Rumunsko) žalobu, ktorou sa domáhala vydania povolenia na celú plochu 0,54 ha.

16. Prvostupňový súd zamietol žalobu spoločnosti Biohemp, pričom v podstate uviedol argumenty týkajúce sa uplatňovania vnútroštátnych predpisov.[7]

17. Biohemp podala odvolanie na Curtea de Apel Alba Iulia (Odvolací súd Alba Iulia, Rumunsko), v ktorom ako dôležité body zdôrazňuje, že na chránenom priestore s rozlohou 400 m^2 chce pestovať pomocou hydroponického systému konopu s povolenou koncentráciou tetrahydrokanabinolu[8] do 0,2 %.

18. Biohemp v tom istom zmysle tvrdí, že pestovaním konopy v chránenom priestore sa získajú rastliny s koncentráciou kanabidiolu[9] od 12 do 14 %, zatiaľ čo konopa pestovaná na voľných priestranstvách (na poľnohospodárskej pôde) má koncentráciu CBD do 1 %. Spracovatelia konopy uprednostňujú najmä nákup konopy pestovanej v chránenom priestore, a to z dôvodu oveľa vyššej koncentrácie CBD.

19. Na základe uvedených informácií sa podané odvolanie opiera o dôvody týkajúce sa tak vnútroštátneho práva[10], ako aj práva Únie. Pokiaľ ide o právo Únie, okrem citácií judikatúry, ktoré sa nachádzajú v odvolaní,[11] Biohemp uvádza, že žiadne ustanovenie práva Únie nevyžaduje, aby sa konopa pestovala výlučne na voľných priestranstvách, a preto je povolené jej pestovanie v chránenom priestore, t. j. v skleníkoch, prístreškoch a podobných zariadeniach. Krajský orgán

7 Podľa prvostupňového súdu bolo nepodstatné, že Biohemp mala v užívaní celú plochu 0,54 hektára, ktorá bola zapísaná v poľnohospodárskom registri, keďže uplatniteľné pravidlá sa týkajú oprávneného užívania „poľnohospodárskej pôdy“. Hospodársku budovu nemožno považovať za poľnohospodársku pôdu v zmysle článku 4 ods. 5 písm. b) vykonávacích pravidiel k zákonu č. 339/2005. Tento článok sa netýka pôdy „určenej na poľnohospodárske účely“, ale *stricto sensu* produkčnej poľnohospodárskej pôdy uvedenej v článku 2 písm. a) prvej zarážke zákona č. 18/1991.

8 Ďalej len „THC“.

9 Ďalej len „CBD“.

10 Podľa názoru spoločnosti Biohemp zákon č. 339/2005 nestanovuje žiadne obmedzenie, pokiaľ ide o to, kde sa môže pestovať konopa. Vo vykonávacích pravidlách k tomuto zákonu nie je spomenutý pojem produkčná poľnohospodárska pôda, ale len pojem poľnohospodárska pôda. Preto je správny extenzívny výklad pojmu poľnohospodárska pôda v zmysle pôdy určenej na poľnohospodárske účely, ako je stanovený v článku 2 písm. a) zákona č. 18/1991. Okrem toho, hoci sa hospodárska budova s výmerou 400 m^2 v čase, keď bola postavená a zapísaná do katastra nehnuteľností, využívala na agro-zootechnické účely, v súčasnosti je po rekonštrukcii a využíva sa ako chránený priestor na pestovanie rastlín. To vyplýva z osvedčenia o jej zápise do poľnohospodárskeho registra, ktoré vydala obec Pianu (Rumunsko).

11 Biohemp sa odvoláva na rozsudky zo 16. januára 2003, Hammarsten (C-462/01, EU:C:2003:33; ďalej len „rozsudok Hammarsten“), a z 19. novembra 2020, B. S. a C. A. [Uvádzanie kanabidiolu (CBD) na trh] <C-663/18, EU:C:2020:938; ďalej len „rozsudok B. S. a C. A. [Uvádzanie kanabidiolu (CBD) na trh]“>, ako aj na uznesenie z 11. júla 2008, Babanov (C-207/08, EU:C:2008:407).

tým, že obmedzuje pestovanie konopy na pestovanie na voľných priestranstvách, odmieta uznať odvetvie, ktoré už bolo uznané Európskou komisiou, a v dôsledku toho odopiera rumunským poľnohospodárom prístup na vnútorný trh, čo je v rozpore so ZFEÚ.

20. Krajský orgán nesúhlasí s návrhmi spoločnosti Biohemp, pričom tiež uvádza argumenty týkajúce sa vnútroštátneho práva [12] a práva Únie. Pokiaľ ide o argumenty týkajúce sa práva Únie, v podstate tvrdí, že

– konopa s koncentráciou THC nižšou ako 0,2 % pestovaná v Rumunsku a monitorovaná ministerstvom poľnohospodárstva a rozvoja vidieka je poľná plodina, ktorá je v súlade s technológiou pestovania podľa vedeckej literatúry, na miestach, na ktorých sú zaručené potreby rastliny, pokiaľ ide o podnebie a pôdu,

– z postupu A pre odber vzoriek na stanovenie obsahu THC, ktorý je stanovený v bode 2.1 („Vzorky“) a bode 2.2 („Veľkosť vzorky“) prílohy III delegovaného nariadenia (EÚ) č. 639/2014 [13] vyplýva, že pestovanie konopy sa uskutočňuje na poli.

21. Za týchto okolností Curtea de Apel Alba Iulia (Odvolací súd Alba Iulia) predložil Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Majú sa nariadenia č. 1307/2013 a 1308/2013, ako aj články 35, 36 a 38 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave v rozsahu, v akom zakazuje pestovanie konopy (*Cannabis sativa L.*) v hydroponických systémoch v uzavretých upravených priestoroch?“

III. Konanie na Súdnom dvore

22. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol doručený do kancelárie Súdneho dvora 29. decembra 2022.

23. Rumunská vláda a Komisia predložili písomné pripomienky. [14] Oba oprávnené subjekty, ako aj Biohemp sa zúčastnili na pojednávaní konanom 25. januára 2024.

[12] Na účely vydania povolenia uplatniteľné právne predpisy vyžadujú predloženie listín týkajúcich sa produkčnej poľnohospodárskej pôdy, a nie stavieb. Pojem „poľnohospodárska pôda“ sa musí vykladať *stricto sensu*, t. j. ako produkčná poľnohospodárska pôda v zmysle zákona č. 18/1991. Ak by sa vykladal extenzívne, konopa by sa mohla pestovať aj v ostatných kategóriách pôdy určenej na poľnohospodárske účely (ako sú pozemky s lesným porastom alebo neprodukčná pôda), čo nie je možné. Poľnohospodárska pôda sa líši od pôdy, na ktorej sa nachádzajú agro-zootechnické stavby a zariadenia, pričom obe sú podkategóriami kategórie pôdy určenej na poľnohospodárske účely.

[13] Delegované nariadenie Komisie z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, a ktorým sa mení príloha X k uvedenému nariadeniu (Ú. v. EÚ L 181, 2014, s. 1). Príloha III („Metóda Únie na kvantitatívne stanovenie obsahu delta-9-tetrahydrokanabinolu v odrodách konopy“) bola doplnená delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2017/1155 z 15. februára 2017, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) č. 639/2014, pokiaľ ide o kontrolné opatrenia týkajúce sa pestovania konope,… a ktorým sa mení príloha X k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 167, 2017, s. 1).

[14] Krajský orgán predložil písomné pripomienky po uplynutí stanovenej lehoty, a preto ich Súdny dvor odmietol.

IV. Posúdenie

A. Prípustnosť

24. Rumunská vláda tvrdí, že prejudiciálna otázka je neprípustná, pokiaľ ide o výklad článkov 35 a 36 ZFEÚ. Na odôvodnenie svojej námietky uvádza judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa čisto vnútroštátnych situácií [15] a skutočnosť, že v rozhodnutí vnútroštátneho súdu sa nenachádzajú vysvetlenia týkajúce sa súvislosti oboch článkov so sporom.

25. Podľa Súdneho dvora je všeobecným pravidlom, že ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa základných slobôd sa v zásade neuplatnia na situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na jeden členský štát. [16] Existujú však štyri výnimky z tohto všeobecného pravidla, v prípade ktorých možno napriek tomu, že ide o vnútroštátnu situáciu, požiadať o výklad právnych predpisov Únie. Tieto výnimky sú vymedzené v rozsudku Ullens de Schooten [17] a na tomto mieste ich nie je potrebné citovať.

26. Na poskytnutie výkladu práva Únie v prípade čisto vnútroštátnej situácie Súdny dvor vyžaduje, aby z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplývali konkrétne skutočnosti, ktoré umožňujú vytvoriť súvislosť medzi predmetom alebo okolnosťami sporu, ktorý sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje na jeden členský štát, a ustanoveniami práva Únie, o ktorých výklad sa žiada.

27. Prislúcha teda vnútroštátnemu súdu, aby poskytol vysvetlenie toho, akú súvislosť má spor, napriek jeho čisto vnútroštátnej povahe, s ustanoveniami práva Únie týkajúcimi sa základných slobôd, takže požadovaný výklad v prejudiciálnom konaní je preňho nevyhnutný na to, aby mohol rozhodnúť tento spor. [18]

28. V tejto veci by mohli byť teoreticky dotknuté sloboda usadiť sa (rumunská právna úprava zakazuje vykonávanie samostatnej hospodárskej činnosti pestovateľa konopy v uzavretých priestoroch) a voľný pohyb tovaru (Biohemp by v týchto priestoroch nemohla vyrábať konopu na vývoz do iných členských štátov, v ktorých existuje dopyt po tomto výrobku).

29. Rozhodnutie vnútroštátneho súdu však neobsahuje žiadne vlastné úvahy týkajúce sa nevyhnutnosti vyložiť články 35 a 36 ZFEÚ (ani článku 49 ZFEÚ týkajúceho sa slobody usadiť sa). Vnútroštátny súd len uvádza, že Biohemp tvrdí, že uzavrela zmluvy o predaji konopy, ktorú vypestuje, so spracovateľmi so sídlom v iných členských štátoch.

30. Za uvedených podmienok Súdny dvor nemôže poskytnúť vnútroštátnemu súdu výklad článkov 35 a 36 ZFEÚ, ktorý by bol užitočný pre rozhodnutie sporu, [19] a prejudiciálna otázka je neprípustná v rozsahu, v akom sa týka týchto článkov.

31. Rumunská vláda sa tiež dovoláva tej istej neprípustnosti, pokiaľ ide o výklad článku 38 ZFEÚ, ale jej námietke nemožno vyhovieť.

[15] Rozsudok z 15. novembra 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874, bod 55; ďalej len „rozsudok Ullens de Schooten“).

[16] Rozsudok Ullens de Schooten (bod 47), a rozsudok z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, bod 50).

[17] Rozsudok Ullens de Schooten (body 50 až 53). Pozri tiež rozsudok z 20. septembra 2018, Fremoluc (C-343/17, EU:C:2018:754, bod 20).

[18] Rozsudok Ullens de Schooten (body 54 a 55), a rozsudok z 2. marca 2023, Bursa Română de Mărfuri (C-394/21, EU:C:2023:146, body 50 a 51).

[19] Rozsudky z 19. apríla 2018, Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi (C-152/17, EU:C:2018:264, bod 22), a z 2. septembra 2021, Irish Ferries (C-570/19, EU:C:2021:664, bod 133).

32. Článok 38 ZFEÚ je prvým z ustanovení primárneho práva upravujúcich SPP, ktorej ciele sú deklarované v článku 39 ZFEÚ. Oba články sú – na rozdiel od vyššie uvedených článkov – relevantné pre toto prejudiciálne konanie, keďže predstavujú referenčný rámec, v ktorom sa budú musieť vyložiť nariadenia č. 1307/2013 a 1308/2013, na ktoré sa pýta vnútroštátny súd. Na účely uplatnenia pravidiel SPP je nepodstatné, či ide o čisto vnútroštátnu situáciu.

33. Na pojednávaní Biohemp uviedla, že požiadala o povolenie na pestovanie konopy na ploche 0,54 ha,[20] ale uznala, že nepožiadala o priamu platbu stanovenú v nariadení č. 1307/2013.

34. Vzhľadom na toto uznanie si treba položiť otázku, či si rozhodnutie sporu vyžaduje, aby Súdny dvor vyložil – ako to žiada vnútroštátny súd – ustanovenia nariadenia č. 1307/2013, ktoré upravuje priame platby pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci SPP.

35. V zásade prináleží vnútroštátnemu súdu posúdiť, či sú otázky, ktoré kladie, nevyhnutné pre rozhodnutie sporu.[21] Súdny dvor však môže rozhodnúť, že tieto otázky sú neprípustné, ak sa domnieva, že sú hypotetické alebo irelevantné pre tento účel.[22]

36. Rumunské právne predpisy vyžadujú povolenie na výsev konopy, lebo táto plodina obsahuje vo väčšej alebo menšej miere omamné látky, pomocou ktorých možno vyrobiť drogy. Ustanovenia nariadenia č. 1307/2013 by sa uplatnili na toto povolenie, ak by Biohemp súčasne alebo neskôr požiadala o priamu platbu pre svoj podnik.

37. Naopak, ak podnik, ktorý žiada o povolenie na pestovanie, nepožiada o priamu platbu, ktorá je upravená v nariadení č. 1307/2013, bolo by možné tvrdiť, že toto nariadenie sa neuplatní a jeho výklad nie je užitočný pre rozhodnutie sporu. Návrh na začatie prejudiciálneho konania by bol teda v zásade neprípustný, pokiaľ ide o výklad uvedeného nariadenia.

38. Súdny dvor by sa však mohol vyhnúť uvedenému určeniu neprípustnosti a poskytnúť vnútroštátnemu súdu výklad nariadenia č. 1307/2013, ak by dospel k záveru, že medzi žiadosťou o povolenie na pestovanie konopy a hmotnoprávnymi pravidlami obsiahnutými v uvedenom nariadení existuje *nevyhnutná* súvislosť.

39. Aby sa dospelo k spomenutému záveru, ako vysvetlím nižšie, malo by sa konštatovať, že na povolenie na pestovanie sa uplatnia podmienky na získanie priamej platby na pestovanie konopy, a to aj v prípade, *ak pestovateľ nepožiada o túto platbu*, keďže ide o rastlinu, ktorej odrody sa môžu použiť na výrobu drog a ktorú nemožno pestovať neobmedzene a bez kontrol orgánov verejnej správy.

[20] Ako už bolo uvedené, krajský orgán udelil povolenie len na pozemok (0,50 ha) na voľnom priestranstve, ale nie na uzavretú plochu (0,04 ha) upravenú na pestovanie konopy v interiéri pomocou hydroponického zavlažovania.

[21] Prináleží vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva, aby prevzal zodpovednosť za rozhodnutie sporu, ktoré musí prijať, a s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak potrebu, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru [rozsudky z 26. mája 2011, Stichting Natuur en Milieu a i. (C-165/09 až C-167/09, EU:C:2011:348, bod 47); z 9. septembra 2015, X a van Dijk (C-72/14 a C-197/14, EU:C:2015:564, bod 57), a z 12. mája 2021, Altenrhein Luftfahrt (C-70/20, EU:C:2021:379, bod 25)].

[22] Súdny dvor opakovane zdôraznil, že konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, je nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporov, ktoré prejednávajú, pričom odôvodnením návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je formulovanie poradných názorov na všeobecné alebo hypotetické otázky, ale potreba, ktorá je vnútorne spätá s efektívnym riešením určitého sporu [rozsudky z 22. marca 2022, Prokurator Generalny (Disciplinárny senát Najvyššieho súdu – Vymenovanie) (C-508/19, EU:C:2022:201, body 60 až 62), a z 9. januára 2024, G a i. (Vymenovanie sudcov na všeobecné súdy v Poľsku) (C-181/21 a C-269/21, EU:C:2024:1, body 62 a 64)].

40. Uznávam, že nie je ľahké pripustiť uvedenú súvislosť, ale podľa môjho názoru neexistuje iná možnosť, ako vyhlásiť prejudiciálnu otázku za prípustnú, pokiaľ ide o výklad nariadenia č. 1307/2013. Pre prípad, že by k tomuto záveru dospel aj Súdny dvor, sa vyjadrím k tomuto nariadeniu.

41. V každom prípade, keďže vnútroštátny súd žiada o výklad nariadenia č. 1308/2013, ktorého článok 1 ods. 2 písm. h) a článok 189 ods. 2 sa konkrétne týkajú pestovania konopy, návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný, pokiaľ ide o toto nariadenie.

B. Vecné preskúmanie

42. Konopa (*Cannabis sativa L.*) je druh z čeľade konopovité (*Cannabaceae*). Tieto rastliny majú vysoký obsah rôznych druhov fytokanabinoidov, ktoré sú koncentrované v lepkavej šťave, ktorá sa tvorí v žľaznatých útvaroch známych ako trichómy.

43. Zo získaných informácií [23] vyplýva, že dvoma najvýznamnejšími fytokanabinoidmi v konope sú THC (hlavná psychoaktívna zložka v rastline, ktorá má povahu omamnej látky) a CBD (ktorá sa nepovažuje za psychoaktívnu ani omamnú látku). Zdá sa, že CBD navyše znižuje psychoaktívne účinky THC.

44. Z výkladu článku 38 ods. 3 ZFEÚ v spojení s prílohou I k ZFEÚ vyplýva, že na konopu sa vzťahuje SPP.

45. Na základe článku 1 ods. 2 písm. h) nariadenia č. 1308/2013 konopa spadá pod spoločnú organizáciu trhov (ďalej len „SOT“) s poľnohospodárskymi výrobkami. Podľa časti VIII prílohy I tohto nariadenia sektor konope sa vzťahuje na „pravé konope (*Cannabis sativa L.*), surové alebo spracované, ale nespradené; kúdeľ a odpad z pravého konope (vrátane odpadu z priadze a trhaného materiálu)“.

46. V rámci SPP je povolené len pestovanie konopy, ktorú nemožno použiť na výrobu omamných látok, s nízkym obsahom THC. [24] Priemyselná konopa sa využíva na rôzne legálne účely, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov Európskej zelenej dohody. [25]

47. Poľnohospodári, ktorí pestujú konopu, môžu požiadať o priame platby na plochu (základnú platbu alebo jednotnú platbu na plochu) [26] v rámci SPP, pokiaľ spĺňajú: a) *štandardné podmienky* prípustnosti pre priame platby stanovené v nariadení č. 1307/2013 a b) *osobitné doplnkové požiadavky*, ktoré zaručujú, aby sa na žiadne nelegálne pestovanie konopy neposkytovala podpora v rámci SPP:

– pokiaľ ide o *štandardné podmienky*, v prejednávanej veci je sporné, či „upravený uzavretý priestor“ na hydroponické pestovanie možno považovať za „poľnohospodársku plochu“,

[23] Je logické, že posúdeniami technickej povahy, ktoré sú nevyhnutné pre zodpovedanie otázky vnútroštátneho súdu, sú tie, ktoré vyplývajú zo spisu a z pripomienok účastníkov konania, ktoré by mali odzrkadľovať aktuálny stav vedeckých poznatkov v danej oblasti. Tieto návrhy ani rozsudok, ktorý vydá Súdny dvor, nemajú iný než výlučne právny dosah.

[24] Pozri bod 83 a nasl. nižšie.

[25] Môže sa využívať ako textilné vlákno podobné ľanu; na výrobu potravín na ľudskú spotrebu z lúpaných konopných semien a krmiva pre zvieratá z celých konopných semien; na použitie v stavebníctve ako konopný betón, konopná vlna a drevovláknitá izolácia; na výrobu papiera z konopných vlákien; na výrobu kozmetiky (oleje, pleťové mlieka, šampóny, atď.) a ako biopalivo. Pozri údaje zverejnené Komisiou na https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/hemp_es.

[26] Členské štáty môžu za určitých podmienok poskytovať poľnohospodárom, ktorí pestujú konopu, dobrovoľnú viazanú podporu, pričom v súčasnosti ju poskytuje Francúzsko, Poľsko a Rumunsko.

– čo sa týka *osobitných doplnkových požiadaviek*, diskusia sa zameriava na hladinu THC a CBD konopy pestovanej v upravenom uzavretom priestore pomocou hydroponického systému.

48. Skôr než sa budem zaoberať každým z týchto dvoch prvkov, musím uviesť, že členské štáty nemôžu uložiť dodatočné obmedzenia na pestovanie konopy na základe článku 189 ods. 2 nariadenia č. 1308/2013.

49. Uvedené ustanovenie len oprávňuje členské štáty, aby zaviedli „reštriktívnejšie pravidlá“ než tie, ktoré sú stanovené (v článku 189 ods. 1 tohto nariadenia) pre dovoz konopy z tretích krajín. Taká možnosť nedovoľuje sprísniť vnútroštátne pravidlá týkajúce sa pestovania konopy v rozpore s pravidlami, ktoré stanovuje právo Únie.

50. Toto konštatovanie potvrdzuje rozsudok Hammarsten[27] týkajúci sa zákazu pestovať a prechovávať priemyselnú konopu, na ktorú sa vzťahuje odvetvová SOT, uloženého Švédskom. Podľa názoru Súdneho dvora uvedený vnútroštátny zákaz priamo ovplyvňoval túto SOT a zbavoval poľnohospodárov usadených vo Švédsku akejkoľvek možnosti požiadať o podporu stanovenú právom Únie.

51. Rozsudok Hammarsten a článok 189 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 svedčia o tom, že existuje určitá súvislosť medzi povolením na pestovanie konopy a možnosťou získať priame platby v rámci SPP stanovené pre jej pestovanie v nariadení č. 1307/2013.

52. Článok 189 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 totiž povoľuje dovážať surové pravé konope do Únie iba v prípade, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 32 ods. 6 a v článku 35 ods. 3 nariadenia č. 1307/2013.

53. Treba konštatovať, že uvedené podmienky (ktoré sa v zásade vyžadujú na získanie priamych platieb na plochy, na ktorých sa pestuje táto plodina) sa uplatnia aj na pestovanie konopy v rámci Únie. Inak povedané, uvedené články určujú medze „legálneho“ pestovania konopy v členských štátoch bez ohľadu na to, či pestovateľ požiada alebo nepožiada o priamu platbu na plochu, na ktorej sa pestuje táto plodina.

1. Pojem poľnohospodárska plocha

54. V zmysle článku 32 ods. 1 nariadenia č. 1307/2013 „podpora v rámci režimu základných platieb sa poskytuje poľnohospodárom po aktivácii platobného nároku na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu…“.

55. Podľa článku 32 ods. 2 písm. a) toho istého nariadenia pojem „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“ zahŕňa „ak[ú]koľvek poľnohospodársk[u] ploch[u] podniku…, ktorá sa využíva na poľnohospodársku činnosť, alebo ak sa plocha využíva aj na nepoľnohospodárske činnosti,… ploch[u], ktorá sa využíva prevažne na poľnohospodárske činnosti“.

[27] Rozsudok Hammarsten (body 30 a 31). V jeho výroku Súdny dvor rozhodol, že „nariadenie Rady (EHS) č. 1308/70 z 29. júna 1970 o spoločnej organizácii trhov s ľanom a konope [*neoficiálny preklad*], zmenené nariadením Rady (ES) č. 2826/2000 z 19. decembra 2000 o informačných a propagačných akciách týkajúcich sa poľnohospodárskych výrobkov uskutočňovaných na vnútornom trhu [*neoficiálny preklad*], a nariadenie Rady (EHS) č. 619/71 z 22. marca 1971, ktorým sa stanovujú všeobecné pravidlá udeľovania podpory pre ľan a konope [*neoficiálny preklad*], zmenené nariadením Rady (ES) č. 1420/98 z 26. júna 1998, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá má za následok zákaz pestovania a prechovávania priemyselnej konopy, ktorej sa týkajú uvedené nariadenia“.

56. Pojem „poľnohospodárska plocha“, ako je vymedzený v článku 4 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 1307/2013, zahŕňa „ak[ú]koľvek ploch[u], ktorú zaberá orná pôda, trvalý trávny porast a trvalé pasienky alebo trvalé plodiny“.

57. „Orná pôda“ je vymedzená v článku 4 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 1307/2013 ako „pôda obrábaná na pestovanie plodín alebo plocha vhodná na pestovanie plodín, ale ležiaca úhorom… bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o pôdu v skleníkoch, alebo pod trvalými alebo mobilnými krytmi“.

58. V súlade s článkom 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1307/2013 „poľnohospodárska činnosť“ zahŕňa „produkci[u], chov alebo pestovanie poľnohospodárskych výrobkov vrátane zberu…“, pričom pod pojmom „poľnohospodárske výrobky“ sa podľa písm. d) rozumejú „produkty… uvedené v prílohe I k Zmluvám …“, medzi ktorými sa nachádza konopa.

59. Kvalifikácia pôdy ako „ornej pôdy“, a teda aj „poľnohospodárskej plochy“ v zmysle uvedených ustanovení závisí od skutočného užívania (hoci aj v rozpore s vnútroštátnymi ustanoveniami o spôsoboch užívania pozemkov) [28] tejto pôdy. [29]

60. Na to, aby sa mohla na plochy poskytnúť podpora, musí ísť o poľnohospodárske plochy, musia byť súčasťou poľnohospodárskeho podniku a musia sa užívať na poľnohospodárske účely, alebo v prípade súčasného iného využívania sa musia užívať prevažne na poľnohospodárske účely. [30]

61. Podľa môjho názoru ustanovenia nariadení č. 1307/2013 a 1308/2013, ktoré som citoval vyššie, ako aj judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa pojmu poľnohospodárska plocha umožňujú tvrdiť, že pestovanie konopy v „upravených uzavretých priestoroch“ pomocou hydroponického systému spadá pod tento pojem.

62. Uzavretý priestor, ktorý je upravený na pestovanie konopy, je úsek pôdy so zariadením, ktoré sa na ňom nachádza, využívaný na poľnohospodársku činnosť, akou je pestovanie konopy. Ako som uviedol vyššie, „orná pôda“ je pôda obrábaná na pestovanie plodín „bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o pôdu v *skleníkoch, alebo pod trvalými alebo mobilnými krytmi*“ [31].

63. Tak ako *skleník* alebo akékoľvek iné podobné zariadenie (ktoré nie je v pravom zmysle stavbou podľa obvyklého chápania tohto pojmu), uzavretý priestor, ktorý je upravený na pestovanie konopy, zahŕňa *trvalý kryt*, ktorý sa umiestni na pôdu, čo nebráni tomu, aby sa považovala za poľnohospodársku plochu. Podobnosť medzi skleníkom a hospodárskou budovou upravenou na pestovanie konopy pomocou hydroponického systému je jasná. V súčasnosti sa skleníky nestavajú len pomocou jednoduchej konštrukcie z drôtov a plastu, ale pri ich výstavbe sa využívajú aj iné pevnejšie materiály a konštrukcie, napríklad z polykarbonátu alebo zo skla.

[28] Rozsudok z 29. apríla 2021, Piscicola Tulcea a Ira Invest (C-294/19 a C-304/19, EU:C:2021:340, bod 63): „plochu treba kvalifikovať ako ‚poľnohospodársku‘ vtedy, ak sa skutočne užíva ako ‚orná pôda‘ v zmysle ustanovení uvedených v bode 61 tohto rozsudku (pozri analogicky rozsudok zo 14. októbra 2010, Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, bod 37), a… táto kvalifikácia nemôže byť spochybnená samotnou okolnosťou, že takáto plocha sa užívala ako orná pôda v rozpore s vnútroštátnymi ustanoveniami o spôsoboch užívania pozemkov“.

[29] Rozsudky zo 14. októbra 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606, bod 37); z 2. júla 2015, Wree (C-422/13, EU:C:2015:438, bod 36); z 2. júla 2015, Demmer (C-684/13, EU:C:2015:439, bod 56), a z 29. apríla 2021, Piscicola Tulcea a Ira Invest (C-294/19 a C-304/19, EU:C:2021:340, bod 62).

[30] Rozsudky z 2. júla 2015, Demmer (C-684/13, EU:C:2015:439, bod 54), a z 29. apríla 2021, Piscicola Tulcea a Ira Invest (C-294/19 a C-304/19, EU:C:2021:340, bod 64).

[31] Článok 4 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 1307/2013. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

64. Ako sa konštatuje vo vyššie uvedenej judikatúre, dôležité je, aby sa plocha (aj so zariadením, ktoré sa na nej nachádza) využívala na poľnohospodársku výrobu, v tomto prípade na pestovanie konopy.

65. Komisia nesúhlasí s touto argumentáciou, pričom tvrdí, že na pestovanie konopy možno poskytnúť platby z režimu základných platieb pre poľnohospodárov len vtedy, ak sa vykonáva na voľných priestranstvách, a nie keď sa vykonáva v uzavretom zariadení pomocou hydroponického systému.

66. Podľa názoru Komisie článok 4 ods. 1 písm. e) a f) nariadenia č. 1307/2013 na to, aby bolo možné hovoriť o poľnohospodárske pôde a poľnohospodárskej ploche, vyžaduje, aby existoval *vzájomný vzťah* medzi pôdou a koreňom rastliny.[32] Tá istá požiadavka sa podľa nej uplatňuje na režim dobrovoľných viazaných podpôr[33] a nie je splnená v prípade pestovania konopy v uzavretom priestore pomocou hydroponického systému.

67. S týmto stanoviskom Komisie nesúhlasím. Zo znenia článku 4 ods. 1 písm. e) a f) nariadenia č. 1307/2013 nemožno vyvodiť, že ornú pôdu môžu tvoriť len poľnohospodárske plochy, na ktorých je koreň rastliny vo vzájomnom vzťahu s pôdou. Táto myšlienka zodpovedá chápaniu poľnohospodárstva, ktoré bolo prekonané technickým pokrokom.

68. Pôda už dávno nie je nevyhnutným prvkom pre poľnohospodársku výrobu.[34] Za prirodzených podmienok pôda určite slúži ako zdroj minerálov a živín pre rastliny, ale keď sa živiny rozpustia vo vode, korene rastlín ich môžu absorbovať priamo a pôda už nie je striktne nevyhnutná na to, aby rastlina rástla. Inak povedané, „vzájomný vzťah medzi koreňmi a pôdou“ nie je nevyhnutný na to, aby rastlina rástla a dochádzalo k poľnohospodárskej výrobe.

69. Hydroponické pestovanie je systém pestovania, pri ktorom sa koreňom dodáva výživný roztok rozpustený vo vode. Tento roztok obsahuje chemické prvky potrebné pre vývoj rastlín, ktoré môžu rásť vo vodnom prostredí (alebo v inertnom prostredí, ako je premytý piesok, štrk alebo perlit) bez toho, aby bola potrebná pôda (zemina).

70. Spomedzi výhod hydroponického pestovania v porovnaní s tradičným poľnohospodárstvom možno spomenúť:

– nižšiu spotrebu vody a živín, ktoré sa môžu efektívnejšie využiť,

– menšie využívanie poľnohospodárskej pôdy a odstránenie problémov týkajúcich sa zhoršenia kvality tejto pôdy z dôvodu používania hnojív a opakovaného intenzívneho pestovania,

[32] Toto stanovisko Komisie je vyjadrené v dokumente *Direct Payments Eligibility for direct payments of the Common Agricultural Policy*, máj 2019, s. 4, takto: „greenhouses are considered eligible provided the land maintains the characteristics of an agricultural area. However, in specific situations, e.g. cultivation of plants in pots with no interaction of the plants roots with the soil, or greenhouses where the soil is concrete (e.g. hydroponic cultivation), the areas are considered not eligible because the soil is not contributing to the development of the crop“.

[33] Delegované nariadenie č. 639/2014 v článku 53 ods. 5 stanovuje, že „členské štáty nesmú udeliť viazanú podporu na plochu pre oblasti, na ktoré nemožno poskytnúť podporu v zmysle článku 32 ods. 2, 3 a 4 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013…“.

[34] Na plochách pod skleníkmi sa napríklad pôda často pokryje vrstvou piesku a pomocou zavlažovania sa dopĺňajú všetky živiny, ktoré rastliny potrebujú. Inokedy sa rastliny pestujú na pôde, ale ich korene neprenikajú do pôdy, ale sa uchovávajú v umelom obale z rašeliny alebo podobného materiálu, ktorý sa nachádza v širokom potrubí, ku ktorému sa privádzajú živiny prostredníctvom vody používanej na zavlažovanie, pričom korene rastlín zostávajú v tomto potrubí.

– obmedzenejšie využívanie pesticídov, lebo hydroponické pestovanie je kombinované s pestovaním v uzavretých alebo čiastočne uzavretých priestoroch (ako sú skleníky alebo upravené hospodárske budovy), a tak sa uľahčuje kontrola škodcov,[35]

– väčšia blízkosť k mestským centrám spotreby a následné zníženie emisií spojených s prepravou poľnohospodárskych výrobkov.

71. Nariadenia č. 1307/2013 a 1308/2013 neobsahujú žiadne ustanovenie, ktoré by podmieňovalo kvalifikáciu pôdy ako poľnohospodárskej pôdy alebo poľnohospodárskej plochy použitím určitých techník pestovania. Nie je preto odôvodnené tvrdiť, že hydroponické pestovanie je nezlučiteľné s kvalifikáciou pozemku ako poľnohospodárskej plochy.

72. Predpisy Únie nedovoľujú používanie hydroponických systémov v prípade ekologickej produkcie. Také používanie nedovoľuje nariadenie (EÚ) 2018/848[36] v zmysle jeho odôvodnenia 28[37] a bodu 1.2 časti I prílohy II („Pravidlá rastlinnej výroby“).[38]

73. Domnievam sa, že ak normotvorca chcel vylúčiť z ekologickej rastlinnej výroby hydroponické pestovanie, je to preto, lebo hydroponické pestovanie je – implicitne a *a contrario* – prípustné v prípade konvenčnej (neekologickej) poľnohospodárskej výroby.

74. Ako som už uviedol a ako všetci účastníci konania uznali na pojednávaní, hydroponické pestovanie ako technika pestovania má určité výhody, ktoré sú v súlade s cieľmi SPP. Je najmä v súlade s úlohou SPP [článok 39 ods. 1 písm. a) ZFEÚ] „zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva podporovaním technického pokroku a zabezpečovaním racionálneho rozvoja poľnohospodárskej výroby a optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily“.

75. Hydroponické systémy zvyšujú produktivitu poľnohospodárstva, podporujú technický pokrok a uľahčujú racionálnejší rozvoj poľnohospodárstva, keďže sa v rámci nich používa menej vody a zmenšuje výmera pozemkov potrebných na pestovanie.

76. Hydroponické pestovanie tiež podporuje dosahovanie ďalších dvoch cieľov SPP, ktorými sú „zabezpečiť riadne zásobovanie“ [(článok 39 ods. 1 písm. d) ZFEÚ] a „zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny“ [článok 39 ods. 1 písm. e) ZFEÚ].

77. Tieto dva ciele sú splnené, lebo hydroponické pestovanie v uzavretých priestoroch je menej závislé od poveternostných podmienok než tradičné pestovanie na voľných priestranstvách a je menej ohrozené škodcami. V tom istom zmysle lepšie zaručuje zásobovanie poľnohospodárskymi výrobkami, pričom umožňuje ich dodávky za primerané ceny a s nižšími prepravnými nákladmi.

[35] Uvedená kontrola umožňuje použiť techniky integrovaného biologického boja, prostredníctvom ktorých sa produkuje hmyz, ktorý likviduje škodcov, s cieľom odstrániť ich z pestovaných rastlín, aby sa obmedzilo alebo vylúčilo používanie insekticídov.

[36] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 (Ú. v. EÚ L 150, 2018, s. 1).

[37] „Keďže ekologická rastlinná výroba sa zakladá predovšetkým na výžive rastlín prostredníctvom pôdneho ekosystému, rastliny by sa mali pestovať na a v živej pôdnej vrstve, ktorá je spojená s podornicovou vrstvou a so skalným podložím. V dôsledku toho by nemala byť povolená hydroponická výroba ani pestovanie rastlín v kontajneroch, vo vreciach alebo na záhonoch, ak korene nie sú spojené s živou pôdnou vrstvou.“

[38] „Zakazuje sa hydroponická výroba, ktorá predstavuje spôsob pestovania rastlín, ktoré nerastú prirodzene vo vode, s koreňmi len v roztoku živín alebo v inertnom prostredí, do ktorého sa roztok živín pridáva.“

78. Je pravda, že SPP je navrhnutá skôr pre tradičné poľnohospodárstvo, keďže podpora pre poľnohospodárov sa stanovuje v závislosti od hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, teda od plochy, čo viac zodpovedá poľnohospodárskej výrobe na voľných priestranstvách a rastlinám zakoreneným v pôde. [39] Tiež je však pravda, že v iných oblastiach poľnohospodárskej výroby (ako je pestovanie zeleniny a ovocia) môže byť hydroponické pestovanie veľmi výhodné, a pokiaľ neexistuje výslovný zákaz, nepovažujem za odôvodnené vylúčiť tieto nové spôsoby pestovania, ktorých súlad s cieľmi SPP je podľa môjho názoru preukázaný.

79. Inak povedané, ustanovenia týkajúce sa SPP by sa nemali vykladať tak, aby brzdili technologický rozvoj poľnohospodárstva, k čomu by došlo, ak by boli vylúčené priame platby na plochu pre podniky, ktoré pestujú plodiny v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov.

80. V každom prípade Komisia na pojednávaní uznala, že pestovanie konopy v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov by bolo zlučiteľné s nariadením č. 1308/2013, ale že v prípade tohto pestovania by nebolo možné požiadať o priame platby podľa nariadenia č. 1307/2013, aj keď by bolo možné požiadať o iný typ podpory, napríklad o podporu z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).

81. Hoci súhlasím so stanoviskom Komisie, pokiaľ ide o nariadenie č. 1308/2013, nepovažujem ho za správny, pokiaľ ide o nariadenie č. 1307/2013. Je pravda, že pestovanie konopy v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov je intenzívnejšie než pestovanie konopy na voľných priestranstvách, takže zaberá menej pôdy, a preto budú priame platby nižšie. [40] Nevidím však dôvod odmietnuť priame platby len preto, lebo neexistuje vzájomný vzťah medzi koreňmi rastliny konopy a pôdou, ako som uviedol vyššie.

82. Aby som to zhrnul, domnievam sa, že plochu využívanú na pestovanie konopy v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov možno považovať za poľnohospodársku plochu v zmysle článku 4 ods. 1 písm. e) a f) nariadenia č. 1307/2013.

2. Obsah THC a CBD v konope

83. Pestovanie konopy podlieha *špecifickým požiadavkám* na získanie priamych platieb z dôvodu, že z tejto rastliny sa môžu získať omamné látky, ktoré sa môžu predávať:

– podľa článku 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013 plochy využívané na pestovanie konope sa považujú za hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, len ak obsah THC používaných odrôd nepresahuje 0,2 %;

[39] Niektoré oblasti poľnohospodárskej výroby v skutočnosti nie sú vhodné na pestovanie plodín pomocou hydroponických systémov (napríklad obilniny).

[40] Výmera pôdy využívanej pri tejto poľnohospodárskej výrobe bude menšia než pri pestovaní konopy na voľných priestranstvách a priama podpora na plochu, ktorú dostávajú poľnohospodári, tiež bude úmerne menšia. Väčšia produktivita pestovania v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov však môže kompenzovať zníženie priamej podpory na plochu.

– hoci sa nariadenie (EÚ) 2021/2115 *ratione temporis* neuplatní na tento spor, obsah THC ním bol od 1. januára 2023 zvýšený na 0,3 %,[41]

– podľa článku 53 ods. 5 delegovaného nariadenia č. 639/2014 táto požiadavka platí aj pre plochy na pestovanie konopy, na ktoré možno čerpať dobrovoľnú viazanú podporu, ktorú využilo Rumunsko,

– podľa článku 35 ods. 3 nariadenia č. 1307/2013[42] je Komisia splnomocnená prijať delegovaný akt za podmienok, ktoré sú v ňom stanovené.[43] Komisia prijala delegované nariadenie č. 639/2014, ktorého článok 9[44] vyžaduje, aby poľnohospodári používali certifikované osivo odrôd, ktoré sú uvedené v Spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov Európskej únie. V tomto katalógu je registrovaných 75 odrôd konopy.

84. Z tohto súboru predpisov vyplýva, že poľnohospodári môžu získať priame platby, ak vysejú konopu jednej z odrôd, ktorej obsah THC je nižší ako 0,2 % (alebo od 1. januára 2023 nižší ako 0,3 %). Ak ide o pestovanie konopy na voľných priestranstvách, podľa všetkého neexistujú riziká zvýšenia obsahu THC.

85. Špecifické podmienky na získanie priamych platieb na pestovanie konopy sú tiež požiadavkami na získanie príslušného správneho povolenia podľa práva Únie a legálne pestovanie tejto plodiny. Dodržanie uvedených podmienok musí umožniť výrobcom vykonávať túto činnosť, ako bolo zdôraznené v rozsudku Hammarsten.

3. Zákaz prijatý rumunskými orgánmi

86. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že rumunské orgány zakazujú pestovanie konopy v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov z dôvodu, že hrozí, že obsah THC v takto pestovaných rastlinách prekročí povolené limitné hodnoty, v dôsledku čoho dôjde k poškodeniu verejného zdravia.

[41] Od 1. januára 2023 bolo nariadenie č. 1307/2013 zrušené a nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 2021, s. 1). Článok 4 ods. 4 druhý pododsek nariadenia 2021/2115 stanovuje, že „plochy využívané na pestovanie konopy sa považujú za hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, len ak obsah tetrahydrokanabinolu používaných odrôd nepresahuje 0,3 %“. V odôvodnení 18 tohto nariadenia je vysvetlené, že „pokiaľ ide o plochy využívané na pestovanie konopy, s cieľom zachovať verejné zdravie a zabezpečiť súlad s inými právnymi predpismi by sa malo do vymedzenia pojmu ‚hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu‘ zahrnúť používanie semena odrôd konopy s obsahom tetrahydrokanabinolu nižším než 0,3 %“.

[42] „V záujme ochrany verejného zdravia je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 70 ustanovujúce pravidlá podmieňujúce poskytnutie platby používaním certifikovaných osív určitých odrôd konope a postup určovania odrôd konope a overovania obsahu tetrahydrokanabinolu v nich podľa článku 32 ods. 6“

[43] Pozri tiež nariadenie Komisie (EÚ) 2022/1393 z 11. augusta 2022, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1881/2006, pokiaľ ide o maximálne hodnoty obsahu delta-9-tetrahydrokanabinolu (Δ9-THC) v semenách konopy siatej a vo výrobkoch z nich (Ú. v. EÚ L 211, 2022, s. 83), ktoré bolo od 24. mája 2023 nepriamo zrušené nariadením Komisie (EÚ) 2023/915 z 25. apríla 2023 o maximálnych limitoch pre niektoré kontaminanty v potravinách, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1881/2006 (Ú. v. EÚ L 119, 2023, s. 103).

[44] „Na účely článku 32 ods. 6 nariadenia (EÚ) č. 1307/2013 podlieha oprávnenosť oblastí využívaných na pestovanie konope použitiu osiva odrôd, ktoré sú uvedené v ‚Spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov‘ 15. marca roku, za ktorý sa platba poskytuje, a ktoré sa uverejnia v súlade s článkom 17 [smernice Rady 2002/53/ES z 13. júna 2002 o spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov (Ú. v. ES L 193, 2002, s. 1; Mim. vyd. 03/036, s. 281)]. Osivo sa certifikuje v súlade so smernicou Rady 2002/57/ES [z 13. júna 2002 o obchodovaní s osivom olejnín a priadnych rastlín (Ú. v. ES L 193, 2002, s. 74; Mim. vyd. 03/036, s. 354)]“.

87. Zavedenie SOT nebráni členským štátom uplatňovať vnútroštátne pravidlá, ktoré sledujú iný cieľ všeobecného záujmu, ako sú ciele, na ktoré sa vzťahuje táto SOT, aj keď tieto pravidlá môžu mať vplyv na fungovanie spoločného trhu v dotknutom odvetví. [45]

88. Reštriktívnejšie vnútroštátne opatrenia, ktoré sú určené na ochranu cieľa všeobecného záujmu, však musia spĺňať požiadavku proporcionality, teda musia byť vhodné na zabezpečenie uskutočnenia sledovaného cieľa a nesmú ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. Preskúmanie proporcionality treba vykonať najmä s prihliadnutím na ciele SPP a riadne fungovanie SOT, čo vyžaduje zváženie týchto cieľov a cieľov sledovaných vnútroštátnou právnou úpravou. [46]

89. Okrem toho obmedzujúce opatrenie možno považovať za vhodné na zabezpečenie uskutočnenia sledovaného cieľa len vtedy, ak skutočne zodpovedá úsiliu dosiahnuť ho konzistentne a systematicky. [47]

90. V nariadení č. 1307/2013 a v ostatných predpisoch Únie týkajúcich sa pestovania priemyselnej konopy sú zvážené predmetné záujmy, pričom sa povoľuje len pestovanie konopy s hladinami THC, ktoré sú nižšie ako 0,2 %. Keďže v týchto predpisoch nie sú výslovne spomenuté techniky pestovania priemyselnej konopy, členský štát má možnosť prijať doplňujúce obmedzujúce opatrenia týkajúce sa tohto pestovania.

91. Rumunské orgány využili túto možnosť a konštatovali, že existuje skutočné riziko, že pri pestovaní odrôd konopy v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov sa môže zvýšiť hladina THC, ktorá prekročí povolenú zákonnú limitnú hodnotu 0,2 %. Takto pestovaná konopa by sa mohla „zneužiť“ na výrobu omamných látok, v dôsledku čoho by došlo k poškodeniu verejného zdravia.

92. Vzhľadom na uvedené riziko rumunské orgány s prihliadnutím na zásadu predbežnej opatrnosti uplatňujú zákaz *ex ante*, pričom tvrdia, že uskutočňovanie kontrol *ex post* na plochách, na ktorých sa pestuje konopa v uzavretých priestoroch, by dostatočne nechránilo verejný záujem. Podľa ich názoru sú uvedené kontroly stanovené pre konopu pestovanú na voľných priestranstvách, ale nie pre konopu pestovanú v uzavretých priestoroch, ktorej cykly rastu a kvitnutia sa líšia. [48]

93. Ako som uviedol, postup odberu vzoriek A na určenie obsahu THC je stanovený v prílohe III delegovaného nariadenia č. 639/2014 [49] s týmito špecifikáciami:

– bod 2.1 s názvom „Vzorky“: „… V poraste na koreni danej odrody konopy sa odoberie 30 cm časť aspoň s jedným samičím súkvetím na každej vybratej rastline. Odber vzoriek sa vykoná počas obdobia trvajúceho od 20 dní po začatí kvitnutia do 10 dní po skončení kvitnutia“,

– bod 2.2 s názvom „Veľkosť vzorky“: „… Vzorka pozostáva z častí 50 rastlín na pole“.

[45] Rozsudok Hammarsten (bod 31), a rozsudok z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i. (C-333/14, EU:C:2015:845, bod 26).

[46] Rozsudok z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i. (C-333/14, EU:C:2015:845, bod 28).

[47] Rozsudky z 3. marca 2011, Kakavetsos-Fragkopoulos (C-161/09, EU:C:2011:110, bod 42), a z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i. (C-333/14, EU:C:2015:845, bod 37), ako aj rozsudok B. S. a C. A. [Uvádzanie kanabidiolu (CBD) na trh], (bod 87).

[48] Na pojednávaní rumunská vláda zdôraznila logistické ťažkosti spojené s prispôsobením tohto typu kontrol pestovaniu konopy v uzavretých priestoroch, lebo cykly kvitnutia sa odlišujú od obvyklých cyklov kvitnutia na voľnom priestranstve.

[49] Zmeneného delegovaným nariadením 2017/1155.

94. Prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil túto okolnosť, ako aj ostatné okolnosti, ktoré majú vplyv na proporcionalitu vnútroštátneho obmedzujúceho opatrenia (a nepriamo na posúdenie jeho zlučiteľnosti s právom Únie), ale Súdny dvor mu môže poskytnúť usmernenia na uskutočnenie tohto posúdenia.

95. V prvom rade je nesporné, že omamné látky (vrátane tých, ktoré sa získavajú z konopy, ako je napríklad marihuana) sú škodlivé, a preto je ich uvádzanie na trh zakázané. Je však povolený prísne kontrolovaný predaj s cieľom ich využitia na lekárske alebo vedecké účely. [50]

96. Všeobecný záujem na ochrane verejného zdravia preto môže odôvodniť vnútroštátne opatrenie, ktoré zakazuje pestovanie konopy, pokiaľ sa rastliny používajú na výrobu omamných látok, ako je marihuana, ktorá sa získava z THC.

97. V druhom rade v informáciách poskytnutých spoločnosťou Biohemp sa zdôrazňuje, že odroda konopy pestovaná v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov má obsah THC, ktorý nepresahuje 0,2 %. Biohemp tvrdí, že pestovanie v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov spôsobuje zvýšenie množstva CBD v rastline, ale nie hladiny THC. Podľa rumunských orgánov niektoré štúdie naznačujú, že hladina THC by sa tiež mohla zvýšiť, pričom v súčasnosti neexistujú presvedčivé analýzy, ktoré by potvrdzovali opak.

98. Ako Komisia vysvetlila na pojednávaní, ak rastliny patria k odrodám konopy, ktorých pestovanie v Únii je povolené, musia mať hladinu THC, ktorá nepresahuje 0,2 %, a to aj v prípade výsevu v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov.

99. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné overenia na základe spoľahlivých vedeckých štúdií, sa zdá, že vysoká hladina CBD v určitej rastline konopy spôsobuje nižšiu hladinu THC, v dôsledku čoho by táto rastlina neumožňovala výrobu drog. V prejednávanom prípade by sa tak vylúčilo riziko zvýšenia hladiny THC, ale to musí overiť vnútroštátny súd.

100. Kanabinoidom, ktorého zvýšenie je zistené pri pestovaní odrôd priemyselnej konopy v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov, je podľa dostupných informácií CBD.

101. Súdny dvor však už mal príležitosť objasniť, že CBD za súčasného stavu vedeckých poznatkov neobsahuje psychoaktívnu zložku. [51] Preto sa CBD nemá považovať za omamnú látku v zmysle Dohovoru Organizácie Spojených národov proti nedovolenému obchodovaniu s omamnými a psychotropnými látkami uzavretému vo Viedni 20. decembra 1988 [52], ktorého zmluvnými stranami sú všetky členské štáty, ako aj Únia. [53]

[50] Rozsudok zo 16. decembra 2010, Josemans (C-137/09, EU:C:2010:774, bod 36), a rozsudok B. S. a C. A. [Uvádzanie kanabidiolu (CBD) na trh], (bod 59).

[51] Rozsudok B. S. a C. A. [Uvádzanie kanabidiolu (CBD) na trh], (bod 75).

[52] *Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 1582, č. I-27627.

[53] Jednotný dohovor o omamných látkach z roku 1961, zmenený protokolom z roku 1972 o zmene Jednotného dohovoru o omamných látkach z roku 1961, ktorý bol uzavretý v New Yorku 30. marca 1961 (*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 520, č. 7515). Pozri rozsudok B. S. a C. A. [Uvádzanie kanabidiolu (CBD) na trh], (bod 76).

102. Ak sa pri pestovaní priemyselnej konopy v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov zväčšuje len množstvo CBD v rastlinách, a nezvyšuje sa ich (legalizovaný) obsah THC, členský štát nemôže jednoducho odôvodniť obmedzenie tohto pestovania z dôvodu ochrany verejného zdravia. Pripomínam, že CBD za súčasného stavu vedeckých poznatkov „nepredstavuje omamnú látku v zmysle Jednotného dohovoru“ [54].

103. V treťom rade vnútroštátne opatrenie, ktoré obmedzuje výrobu priemyselnej konopy v uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov, by mohlo spĺňať kritérium proporcionality, ak by sa uplatňovalo koherentne a systematicky.

104. Na pojednávaní sa diskutovalo o tom, či sú v Rumunsku splnené požiadavky koherentnosti a systematického uplatňovania predmetného zákazu. Podľa spoločnosti Biohemp je v niektorých krajoch (Constanța, Dâmbovița a Sibiu) tohto členského štátu uvedený typ pestovania konopy povolený. Okrem toho Biohemp tvrdí, že pri predchádzajúcich zberoch v tom istom kraji Alba (Rumunsko) jej orgány povolili pestovať konopu v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov. [55] Rumunská vláda odmietla tieto tvrdenia, pričom spor v tejto otázke nie je vyriešený.

105. V každom prípade prináleží vnútroštátnemu súdu overiť, či sa toto vnútroštátne obmedzujúce opatrenie uplatňuje na území Rumunska systematicky a koherentne.

106. Napokon zásada proporcionality vyžaduje objasniť, či existuje menej obmedzujúca alternatíva než všeobecný zákaz pestovania konopy v uzavretých priestoroch, aby sa dosiahol cieľ ochrany verejného zdravia, ktorý sleduje Rumunsko.

107. V tomto zmysle by prichádzalo do úvahy povolenie tohto spôsobu pestovania konopy podliehajúceho prísnym kontrolám na overenie, či vypestované rastliny neobsahujú viac ako 0,2 % THC. Ťažkosti pri vykonávaní týchto kontrol, ktoré uvádza rumunská vláda, by sa prípadne mohli prekonať tým, že na konopu vypestovanú v uzavretých priestoroch by sa okrem iných opatrení (popri opatrení spočívajúcom v získaní nevyhnutného povolenia) uplatňovali kontroly formou odberu vzoriek na meranie hladiny THC, ktoré stanovuje delegované nariadenie č. 639/2014.

108. Aby som to zhrnul, článok 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje pestovanie odrôd konopy s obsahom THC nižším ako 0,2 %, ak použitá technika pestovania (v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov) spôsobuje značné zvýšenie obsahu CBD v konope, s výnimkou prípadu, že táto právna úprava je vhodná na zabezpečenie uskutočnenia cieľa ochrany verejného zdravia a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie.

[54] Rozsudok B. S. a C. A. [Uvádzanie kanabidiolu (CBD) na trh], (bod 76).

[55] Podľa spoločnosti Biohemp sa povolenie na pestovanie konopy udelené krajským orgánom v roku 2020 vzťahovalo aj na zrekonštruovanú hospodársku budovu s výmerou 400 m^2, ktorá sa používala ako chránený priestor na pestovanie plodín porovnateľný so skleníkom. Na pojednávaní rumunská vláda odmietla toto tvrdenie, lebo žiadosť o povolenie sa týkala pestovania na ploche s výmerou 3 500 m^2, pričom v nej nebolo uvedené, že na tejto ploche sa nachádza hospodárska budova.

V. Návrh

109. Na základe vyššie uvedeného navrhujem odpovedať na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Curtea de Apel Alba Iulia (Odvolací súd Alba Iulia, Rumunsko), takto:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009, ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007,

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

– článok 4 ods. 1 písm. e) a f) nariadenia č. 1307/2013 umožňuje považovať plochu využívanú na pestovanie konopy (*Cannabis sativa L.*) v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov za poľnohospodársku plochu,

– článok 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013 v zásade bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje pestovanie odrôd konopy s obsahom tetrahydrokanabinolu (THC) nižším ako 0,2 %, ak použitá technika pestovania (v upravených uzavretých priestoroch pomocou hydroponických systémov) spôsobuje značné zvýšenie obsahu kanabidiolu (CBD) v konope, s výnimkou prípadu, že táto právna úprava je vhodná na zabezpečenie uskutočnenia cieľa ochrany verejného zdravia a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie, čo musí objasniť vnútroštátny súd.